Број 32. У Новом Саду, у петак 11. фебруара 1905. Година XL.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом, свецем и данима иза недеље и свеца једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот.
За остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 круне

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

(Вечерњи лист.)

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Издање „Рада“ деоничарског друштва у Руми.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јована Т. Чавића,
Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Наша победа у ходошкој ствари.

Арад, 8. фебруара 1905.

Као што је познато, др. Мита Мушицки, опуномоћењем нашег Саборског Одбора, покренуо је парницу против Румуна ради повраћања манастира Ходоша карловачкој српској митрополији у два правца, илити боље рећи покренуо је тога ради две засебне парнице на два надлежна места. Прву (споредну илити уводну) парницу је отпочео 1903. год. призивом на краљевску таблу у Великом Вараду, због незаконите грунтовне исправке (ректификације), којом је услед одлуке краљевског среског суда као грунтовне власти у Печки 1899. године (дакле тек пре неколико година!), манастир Ходош обележен као румунски манастир, оптужујући у истом призиву ходошког архимандрита Августа Хамжу као и арадску, православну румунску конзисторију јавним кривотворењем, јер су злонамерно завели дотични срески суд и на тај начин испословали, да се у грунтовници уведе лажно обележје манастира Ходоша. Другу (главну) парницу је др. Мушицки покренуо летос својим редовним путем код краљевског темишварског судбеног стола. И већ за ово тако кратко време, од како су те парнице покренуте, показало се очигледно, како је овај особити начин правног заступања у овој ванредно запуштеној и јако замршеној ходошкој ствари, врло добро смишљен и погођен, јер ево је исти — као што ће се одмах видети — за нас већ уродио првим добрим плодом.

Прва парница (покренута 1903. год. због незаконите грунтовне исправке манастира Ходоша, спроведене 1899. год.) по свима изгледима ће врло брзо бити свршена, и то — сад се већ слободно може рећи — без икакове сумње само повољно по нас, те ће тако тај повољни исход ове прве парцице бити од пресудног утицаја и на исход главне парнице, а уз то уједно тиме ће ток и свршетак исте парнице знатно бити убрзан и ускорен, тако, да се већ сада може скоро на сигурно рачунати, да ће већ кроз једно четири године и тај манастир, који је у данашњем просвећеном свету беспримерном нехатошћу и лакомисленошћу наших црквених власти (а можда и чијом грешном себичном намером) допао румунских руку, доћи опет под српску управу, као што је био све до 1887. године, те у истом, место садање влашке службе пропојати опет словенска служба, а приходи манастирски бити у нашим рукама.

*

А сада да пређемо на ток и данашње стање горепоменуте парнице против незаконите грунтовне исправке манастира Ходоша. Велико-варадинска краљевска табла је априла месеца прошле године истина одбила призив нашег правозаступника. Но на призив истог, уложен на краљ курију у Будимпешти против одлуке поменуте краљевске табле, краљевска курија је исту поништила и дала за право нашем правозаступнику те наредила, поништење поменуте незаконито и неправилно спроведене грунтовне исправе манастира Ходоша, с тим, да се редован, законом прописани поступак грунтовног исправљања званично покрене и спроведе, на име: да се строго имају испитати све околности, које се односе на поседовање манастира, нарочито пак на то, да дотични (архимандрит Хамжа и арадска румунска православна епархија) који у своју корист желе грунтовну исправку дотадањег (до 1899. постојећег) назива манастира Ходоша, докажу: откада су у поседу истог манастира и (што је најглавније) **на основу којег права** исти поседују? И на основу тога наређења краљевске курије, печканска грунтовна власт је за прошлу недељу, 7. (20.) фебруара на лице места, управо у манастирски прњавор, Стари Бодрог, позвала на расправу заинтересоване странке, на име од румунске стране: манастирског настојатеља архимандрита Хамжу и правног заступника арадске румунске православне епархије, а од српске стране: правног заступника српске православне митрополије карловачке и најпосле као сведоке: најугледније и најстарије суседе истог манастира.

У одређено време и на одређеном месту, у школи Старог Бодрога (не знамо: зашто не у самом манастиру?), и у присуству свих позваних, расправа се та и одржала. Изаслани судац др. Јакабфи, позвао је архимандрита Хамжу и његова правозаступника, да изнесу доказе: откада су Румуни у поседу тога манастира и **на основу којег права?** Хамжа, а за њим правозаступник му, стали су ваздан доказивати, како је исти манастир увек потпадао под власт арадског епископа, дакле под арадску епархију. Да би ово доказали, навели су, како је исти манастир једно врло кратко време, само од 1850. до 1852. године потпадао под власт темишварску православну епархију, но да је на тужбу арадског владике, тадања државна власт наредила „да се исти манастир има натраг повратити румунској православној цркви, односно арадској епархији“. Даље су се трудили да „докажу“, да се исти манастир, пошто су се 1864. године Румуни оделили од Срба, „као припадност и својина арадске православне епархије придодао новооснованој румунској православној митрополији“. Друго ништа више и не могоше у своју одбрану и корист навести. Али кад после тога устаде др. Мушицки, да изнесе своје доказе, на мах се виде, да и од то мало „доказа“ румунских ни пола није истина, а и то, што је истина, не може ни најмање мењати ствар, јер не говори ни у корист Румуна ни у корист Срба. На име др. Мушицки признаје, да је манастир Ходош од увек припадао арадској епархији, али само до оцепљења Румуна од Срба, до 1864., односно 1868. године, а од тада је тај манастир по праву, а и у многом другом погледу и у самој ствари припадао карловачкој српској митрополији, поднесавши дотичном суцу више на то односних званичних исправа. Па је и законом у руци доказао, да је манастир Ходош и после оснивања румунске митрополије по праву, а у неколико и у ствари потпадао под власт карловачке српске митрополије, стављајући пред суца дотични зборник закона (на мађарском језику) и оданде наводећи да: манастир Ходош припада — у смислу 5. §. превишњим решењем од 1871. године потврђеног изборног реда за српски народно црквени сабор — карловачкој српској православној митрополији, и то у осми арадски изборни срез темишварске српске православне епархије, као

ПОДЛИСТАК.

ПОРТ-АРТУРЦИ У ЦАРИГРАДУ.

— Извештај „Застави“. —

Цариград, 7. фебруара.

Равно на четир дана раније но што је очекиван, стигао је на путу свом за Русију, у Цариград храбри бранилац Порт Артура ђенерал Стесељ са својом госпођом Вером и својим друговима официрима и војницима из гарнизона порт-артурског. Султан и турске власти указали су му почасти, које приличе њему и друговима му, јунацима, чија су имена ушла у општу светску војну историју. Султан је послао првог шамбелана свога двора, Ибрахим-беја, да у име султаново поздрави порт-артурске орлове.

О њиховом доласку и бављењу у Цариграду ево за сада први кратки извештај:

На прекрасном руском пароброду »Свети Никола«, који је из Одесе отишао у Порт Саид у сусрет руском ђенералу А. Стесељу и његовим друговима, браниоцима Порт-Артура, стигао је ђенерал са друговима прошле поноћи у Цариград. У сусрет су му изашли и поздравили га изасланици амбасадора Русије: поморски аташе г. Шванк и драгоман г. Столида. У Дарданелима га је поздравио командант тврђава и руски консул.

Долазак пароброда, који се усидрио пред дворцем Долма-Багче, поздравили су почастима турски и страни ратни бродови у ратном пристаништу.

На броду се налазио ђенерал Антоније Михајловић Стесељ, његова госпођа Вера, руски ђенерали Нађејин, Савински, Третијаков, Гризнов, Рајс, Крастенко, адмирал Лашчински, војни свештеник, 165 официра и 333 војника руских, сви из гарнизона порт-артурског. С њима путују у отаџбину и више официрских госпођа и шест сирочади погинулих руских официра. Сви путници су у повољном здрављу, само се на њима још огледају трагови прошлих тешких дана борбе. Јуче је јуначни браниоц Порт Артура, ђенерал Штесељ сишао у Цариград, посетио амбасадора г. Зиновјева и за тим се провезао кроз престоницу. За време те вожње био је предмет великог интересовања од стране грађанства. И многи руски официри прошетали су кроз престоницу, па се по подне вратили на брод, где их је посетио г. Зиновјев, са свима чиновницима руске амбасаде и консулата, члановима руске колоније и њиховим госпођама, које су предале гђи Вери Стесељ киту цвећа.

Ђенерала Стесеља и руске официре посетили су на пароброду и г. Јов. Матановић, отправник послова Црне Горе са аташеом г. Дрецуном. г. Матановић је предао госпођи Вери Стесељ, у знак дубоког поштовања прекрасни букет цвећа. Госпођа је том српском пажњом била врло тронута.

Од стране посланика Србије г. Ђ. Симића, који је болестан, ишли су на пароброд секретар г. Иван Иванић и аташе г. Др. А. Попхристић, поздравили ђенерала Стесеља и предали му писмени поздрав — добродошлицу од стране г. Симића. Генерал Стесељ се топло захвалио на тој лепој пажњи посланика Србије и подуже разговарао са српским гостима. Руска амбасада ставила је на расположење г. г. Матановићу и господи из српског посланства велики чамац руског ратног брода »Кубањец« са једним официром, који их је отпратио и допратио са брода.

Г. Г. Матановић, Иванић, остали су на пароброду три сата и провели најпријатније у разговору са порт-артурским јунацима, који су их правим руским гостољубљем дочекали. Ђенерал Стесељ говорио је с одушевљењем о Србима. О ваљаности Црногораца говорио је са највећом похвалом као њихов некадашњи заповедник у борбама 1877. г. на Шипки, када

19. место, те тако је доказао, да је манастир Ходош и у смислу постојећих државних закона српски православни манастир. Даље је несумњиво доказао, да је услед IX. зак. чланка од 1868. год. по праву престала свака власт арадског епископа и арадске конзисторије над манастиром Ходошем, јер у смислу истог законског чланка, арадски епископ и арадска конзисторија су оцепљени од карловачке српске православне митрополије и прикључени су новооснованој румунској православној митрополији, а сви Срби православне вере, као и све српске православне црквене општине и српски манастир Ходош, који су сви дотле (т. ј. до оснивања румунске митрополије) припадали арадској епархији, додељени су темишварској српској православној епархији, као што посведочава у опће, а нарочито гледе манастира Ходоша наведени изборни ред за српски народно-црквени сабор. Даље сем тога што је др. Мушицки навео за доказ, да је исти манастир и после одцепљења Румуна од Срба, т. ј. 1868. године, потпадао под власт карловачке српске митрополије: како је изасланство српског православног народно-црквеног Саборског Одбора године 1871. између осталих манастира и у том манастиру, на лицу места, званично спровело попис имовног стања истог манастира, поднесавши дотичном суцу оверовљени препис оног о помену том попису на лицу места на српском језику састављеног званичног записника, који је од дотичних српских калуђера истог манастира српски потписан и снабдевен са српским печатом истог манастира, јер другога није могло ни бити. Даље је српски заступник доказао, да је тај исти званичан језик и печат српски у том манастиру остао све до 1887. год., док није последњи српски настојатељ истог манастира, Корнелије Живковић, одмамљен, напустио исти манастир, и ако је истина лабавошћу и нехатошћу дотичних надлежних српских црквених власти и дотле (т. ј. 1887.) исти српски настојатељ бесправно и незаконито потпадао под власт арадске румунске епархије и истој — и то не баш увек — подносио своје званичне извештаје (рачуне манастирске и т. д) али и то увек само на српском језику и са употребом српског печата манастирског. Но да се поред свега тога, што је исти манастир истина у ствари и био, а и данас је под управом арадске румунске епархије, али без икаквога права на то, меродавни чиниоци карловачке српске митрополије (сабор, епископски синод и Саборски Одбор) нису никада одрекли својег права на манастир Ходош, за доказ тога је др. Мушицки такође навео више случајева, а нарочито најновија: редовну парницу коју је он у име карловачке српске митрополије код темишварског судбеног стола, покренуо ради повраћања тога манастира српској митрополији.

Далеко би отишли, кад би овде све оне доказе рећали, које је др. Мушицки тамо навео. Но толико само треба бар још да споменемо овде, да је он румунске тврдње и „доказе“ од прве до последње све редом опровргнуо, а да Хамжа и правозаступник његов не могаше ни један једини разлог и доказ дра Мушицког опровргнути.

* * *

Но сада долази најзанимљивије а за нас Србе најповољније. Требало је доћи сада на ред: испитивање позваних сведока суседа манастирских, становника Старог Бодрога и Задарлака, махом Срба по пореклу, али који говоре већином румунски а тек погдекоји је међу њима Немац. Но до тога преслушања ових сведока појединце, којих је ту приличан број био, није ни дошло, јер већ у току расправе, кад се архимандрит Хамжа хтео на њих позивати, па се тога ради тумач на њих обраћао са питањима на румунском језику, ови су са највећим огорчењем одбијали сведочење у корист Румуна, тврдећи, да је манастир увек био српски, па да и они желе, да то и у будуће буде. **И ми смо Срби! Срби су били** наши стари, и ми хоћемо, да будемо Срби! — довикивали су на румунском језику сваком згодом Хамжи и његовим друговима. Особито је био поражен архимандрит Хамжа, који кад је чуо речи: „Ној синћем Сирби!“ (Ми смо Срби!) Као у очајању питао их је: Па како говорите, и како се Богу молите, српски или румунски? Шта су они калуђери у манастиру: Румуни или Срби? На што му они као из једног грла одговараху: И они су Срби! Мунћан је Србин! Нећемо више никако се молити Богу, док не дођу Срби. А онда ћемо се молити Богу српски, као и наши стари! И др. Мушицки и његов помоћник у овом послу (писац ових редака) беху овим призорима јако потресени. На њих су ови сироти људи чисто нетренимице гледали као на своје спаситеље, тако, да се и они сами у чуду нађоше: откуд на једном у ових људи жеља, да се манастир Ходош поврати. Али о овом би се дало још врло много рећи, те то остављамо за други пут. Свакојако је то једна утешна, за нас Србе, а уједно и поучна појава.

А сад на крају, напоменућемо овде још један случај на тој расправи. Упао нам је одмах у очи, чим смо на лице места дошли, онај искрен дочек, којим нас ходошки прњаворци (пред њиховом школом) преду сретоше. Кад на једном, још пред саму расправу, дође нам један, који је прилично знао српски, па рече: Ми нећемо више да овај манастир буде румунски. Наш (старободрошки) кнез није хтео да потпише ону „општинску сведоџбу“, коју су му подвели на потпис, јер оно није истина, што се тамо вели за манастир Ходош. Чисто не могосмо у то веровати, док нам то више њих, међу њима и сам дотични кнез, не потврдише. С тога је др. Мушицки у току расправе суцу и ту околност изнео, и захтевао, да печкански срески суд затражи нову сведоџбу од старо-бодрошког кнеза, и то такову, на какову га нико није присиљавао већ коју он мирном савешћу може да изда.

Кад се свршила расправа, ови људи су нас опколели, као своје заштитнике и сваки час нас зипиткивали: кад ћемо ми доћи, да преузмемо манастир. Одговорисмо им, да ће процес трајати још једно две године дана. На што се они згледнуше и снуждише. Много и дуго им је то.

— Не бранимо, ма и дуже трајало, — рече један — али док ви не дођете, ми у цркву манастирску више не идемо.

Испратише нас најодушевљеније. А ми се вратисмо у Арад са тврдом вером, да ће кроз две-три године и опет „тећи вода куд је текла.“

Дај Боже, да нам се та вера и нада и оствари.

М. К—ћ.

је само у његовој чети погинуло 80 Црногораца. Г. Матановићу предао је ђенерал Стесељ овај писмен поздрав Кнезу Николи, који је сопственик 15. руског пука.

«Славни шеф стрељачког 15 огпука вечно је у срцу рускога војника.

А. М. Стесељ,

командир 3. сибир. арм. корпуса с. р.

После 6 сах. у вече кренуо се руски пароброд «Св. Никола», након једнодневног бављења у Цариграду, пут кримског пристаништа Теодосије. Тамо ће се порт-артурски јунаци после 33 дневног путовања искрцати на руско земљиште, где ће их одушевљено дочекати и поздравити захвална цела Русија.

Узгред напомињем, да су порт-артурски официри поклонили за спомен г. Ив. Иванићу, секретару српском, слику руског ратног брода «Цезаревича», са више својих потписа. Та је слика рађена у Порт-Артуру за време бомбардовања истог.

Аустријски сабор о Угарској.

У аустријском сабору расправљају о броју регрута. Том приликом долази разговор и на угарске прилике.

Ми смо у јутарњем броју донели предлог Шенерера и другова, а сад ћемо да додирнемо говор Мархета. Он је доказивао да су Мађари велики политичари и сваку ствар употребе на своју корист, а на штету Аустрије. И то постизавају понајвише са својом претњом, да хоће да се цепају од Аустрије.

Они хоће, вели говорник, да један део заједничке војске претворе у мађарску војску, у војску, која је и по духу и језику мађарска. Али те такозване мађарске регименте, нису ни из близу из чистих Мађара. Исто тако не стоји што је рекао један мађарски политичар, да 20 милијуна Мађара имају права да се чује и њихов глас. Мени није познат онај статистички извор из кога је црпео те цифре. Тек ваљда не рачуна у Мађаре све, што живи у Угарској. У најбољем случају по Мађаре, нема их више од 8.⁷ милијона. Али то сведочи, како мисле у Угарској Мађари и с каквим су духом напојени. Они хоће да створе од Угарске мађарску народну државу и да се оцепе од Аустрије, но он, говорник, стоји на том становишту, да војска мора остати заједничка као што је.

Но у Угарској спремају прекидање ђумручке заједнице, а хоће да војска остане заједничка. Бајаги! Може се замислити да војска престане бити заједничка а да се одржи ђумручка заједница ал кад се једаред поруши ђумручка заједница, онда ни војска не може остати заједничка. У оном тренутку у ком се уверимо, да ће се прекинути ђумручка и војена заједница с Угарском, у том тренутку ћемо ми (у Аустрији) бити они, који ћемо Аустро Угарску пресећи.

На сваки начин је истина, да све више и више политичара и у Аустрији и у Угарској увиђају, да иде време, кад треба да се оба дела монархије оцепе и да остане само заједнички владар и ништа више.

Нови Сад, 11. фебруара.

Политички положај. Гроф Андраши отпутовао је у Беч и данас ће поднети краљу извештај о својим преговорима.

Тешкоћа је за сад највећа та, што Кошутовци неће па изгласају пре регруте, док се не донесе нов изборни закон. А у Бечу траже да то буде раније.

Тисина странка држи, да ће се преговори с опозицијом разбити, и да ће нови отпочети преговори. Били могло доћи дотле, да Тисиновци поново саставе владу у друштву са дисидентима и другима. Но опозиција поручује да од тог не може бити ништа до ли опструкција.

Кошутовци се теше с овим: За нове топове треба тобџија и повећан број регрута. Без тога нема добре војске и Беч мора попустити кад му затребају регрути. Донде може опозиција чекати. А за тим: „Дочека ће Маца на потоку врапца!“ За сад се још кр'а и ломи, то је све.

Руско-јапански рат.

Енглез је изишао из своје хладнокрвсти те пишти као љута гуја у процепу. И ако још није изнесена на јавност заједно са разловима опсежна одлука, примирителног суда, који је имао да расветли хулски догађај, то се ипак зна за извесно толико, да је она дала Русима за право. Примирителни суд је изрекао, да је Рождественски с пуним правом могао да назре опасност по своју флоту и да је с пуним правом могао да поступи као што је учинио. Дакле поступак адмирала Рождественског је одобрен и о каквој казни руских официра не може бити ни говора.

У Енглеској су врло незадовољни услед тога. Износи се, како истражна ко-

---

Седми Конгрес Српских Земљорадничких Задруга, одржан 12. маја 1904. године у Топуском, изрекао је једнодушно ово:

СРБИНЕ, НЕ ИСПУШТАЈ ЗЕМЉЕ ИЗ ШАКА, јер је свака груда, свака бразда, свакипедаљ српске земље, свака изгубљена кућица, свако напуштено кућиште српско, што Срби лакомислено из шака испуштају и странц ма продају — неизмерни народни губитак, сигурна и неизбежна народна пропаст, највеће српско народно издајство. (Тако, и само тако изгубили смо ми Срби многа српска села, српске општине, и читаве српске крајеве, где се сада други шире и размећу, а још за коју годину нити ће се знати нити спомињати да је тамо Срба

мисија није признала ни један део енглеских жалба, и није хтела да претресе ни питање, да ли се стране торпедњаче могле налазити у поменутим водама. Енглески листови износе, како је то решење истражне комисије понижење и пораз по Енглеску, а дипломатска победа Русије. Лист „Дели Кроник“ наводи, како је овим руска влада и руска флота однела прву гобеду од почетка рата и да је енглески пораз потпун. Лист „Морнинг пост“ износи, како ће од сад бити у опасности сваки мирољубив непристрасни брод, и како неће бити заштићен према ратујућој странци. Разлог тој пресуди налази у томе, што енглеска влада нема довољно одлучности. „Дели Мељ“ износи, како енглески народ са највећим гневом мора да плати за насилан поступак руске флоте, но како ће енглески народ уједно решити, да ако се десе такови догађаји, да не прибегне више међународном суду, већ да на њих одговори присилним мерама. Чланак у коме о томе говори, назвао је: „Самртни удар по примирителне судове.“ На енглеског министра Балфура управљено је једно писмено, у коме се пита, какве ће се мере предузети, да енглески рибарски бродови не страдају, кад буде кроз Суецки Канал пролазила и трећа руска флота. Балфур је изјавио, како је енглеска влада потпуно умирена изјавом руске владе, како су дата тачна упутства руској флоти, да би се такови догађаји избегли.

Као што се види, званична Енглеска се потпуно измирила са решењем истражне комисије и нимало се не осврће на јетке испаде енглеских листова, који су у осталом и онако само слепо испаљен метак, пошто је утврђено, да је руска флота имала право тако да поступи и што се у енглеским водама дешавало доиста нешто, што није требало, што је јасно указало на тајна ровења Енглеске и тајни брак са Јапаном.

Са бојишта нема никаквих новијих значајнијих вести. Енглеска и чивутска штампа доносе неке врло занимљиве вести, како су наиме Јапанци напали Русе иза леђа, како је Куропаткин хтео да се убије, кад је добио вест, да је опозван и како су га у томе спречили његови официри. Но и сами ти енглески и чивутски листови, који ту вест доносе, наводе, како немогу да јој верују и како су ту вест добили из приватних петроградских кругова. У целом није у тој вести ни једна реч истинита, јер нити су Јапанци могли напасти Русе иза леђа, а нити је Куропаткин опозван. Ова је вест без сумње измишљена, да међу узрујаним духовима у Русији, изазове још већих трзавица. Но и извор јој је и сувише провидан, а да би то могла постићи.

Кад имаш новаца, и кад немаш новаца.

Кад је патријарх Георгије Бранковић био задњи пут у Будимпешти, изгледаше доста зловољан.

— Како се осећате? — питао га је Чика Стева.

— Осећам се, да ти право кажем, као очупано пиле! — С тим је хтео унапред да изјави, како се силно истрошио због избора и како се на њему нема шта више очерупати.

Кад би сутра дан, тужи се отац Георгије, како код својих људи не налази више помоћи и љубави као некад. Волео би да зна зашто то.

Чика Стева на то не рече ништа, али одмах за тим наведе говор на Босну и поче причати ову причу:

Кад је аустро-угарска војска умаширала у Босну и посела је, било је то Мусломанима врло криво. Неки сарајевски Мусломани смислише начин, како да напакосте Аустријанцима. Нађу на једног сиротог Швабу, који је дошао са окупацијом у Сарајево. Тај је Шваба био сиромах и лак. Навале на њега хоће, да му новаца и наговоре га да се »потурчи«.

И доиста, преведу они Јозефа на мусломански закон и надену му име Јусуф. Јусуф је пустио да му порасте брада и бркови, на тоне чалму, обуче димлије, па иде сарајевским улицама. Кад год прође поред Мусломана а њима мило, па га заустављају и питају: Како Јусуфе, како?!

И док су му давали новаца, Јусуфу је било добро. Но доцније поста ствар обична и заборавише да му дају као пре.

Одједаред Јусуф обрије браду и бркове, скине турбан, димлије и друго, па навуче и опет панталоне и шпенцел. Виде то хоџе, па га задржавају и у чуду питају: — Ама шта је то с тобом болан Јусуфе?!

Ал Шваба само врти главом и каже; »никс“ Јусуф! Док дајеш новаца имаш Јусуфа, недаш новаца, имаш Јозефа.

Отац Георгије саслуша ту причу, па се тужно насмеја. Напослетку рече: — О Јозефу мој! Ко би већма волео од мене, да вам дам, па да сте сви Јусуфи, ал верујем, проклета изборна каса владине странке прогутала ми је све, па ће прогутати и мене.

А чика-Стева само мумла као пред собом: — Тако је то у свету! Имаш новаца, имаш Јусуфа, немаш новаца, имаш Јозефа!

П. К.

Вести из места и са стране.

Скупштина друштва „Рада“

биће у Руми прексутра, у недељу, у 11 сати пре подне. Чланови треба да дођу што већем броју.

Крвав избор општинског кнеза.

Из Великог Бечкерека јављају, да је одономад био избор општинског кнеза у Жомбољи. За време избора дошло је до сукоба између народа и жандара. Жандари су пуцали и ранили три човека.

Атентат на брзи воз.

Пре неколико дана на прузи Келн—Хамбург у близини места Катернберга у мало, што се није догодила велика несрећа. Непознати зликовци метнули су на шине велико камење и стару гвожђарију не далеко од места где је био стан железничког стражара. — Воз би искочио из шина и нема сумње да би се десила врло велика несрећа, да није стражар дао знак пред тим препрекама, да воз стане. Тако је отклоњена несрећа и стражар, који је тако савесно отправљао дужност, добио је 100 марака награде. Али власт је решила, да се 3000 марака даде као награда оном, ко ухвати кривца и повела је у тој ствари истрагу. Истрага је врло вешто поведена и доказало се, да је то камење на шине наваљао и поставио ону гвожђарију сам — жељезнички стражар, да би добио награду, што је бајаги савесно пазио пругу. Кад је камење наваљао он је сам дао знак, да жељезница стане, и тако добио ону „заслужену“ награду од 100 марака. Сада су тог препреденог стражара, што тражи „леба без мотике“ метнули с оне стране браве.

Тестаменат једног просјака.

Из Русије доселио се у Француску неки Аврам Фидлер (по свој прилици Јеврејин), који је по занимању био просијак. Тај просјак је умр'о у августу месецу прошле године у Ници и све своје имање оставио је Ротшилду, који живи у Паризу. Просјак овако мудрује у својој последњој опоруци: „тамо где има много новаца, нека оде и мој новац.“

Ротшилд је испрва мислио, да је тај просјак и на самртном часу хтео да гради какву комедију и да ништа од имања нема, али када Ротшилду пријавише, да му тај просјак оставља преко два милиона круна, он је изјавио, да не прима то наследство и упутио је француски суд, да потражи има ли тај просјак каквих рођака, те да наслеђе њима припадне. Испоставило се, да тај просјак Фидлер има у Одеси три унуке и оне ће свака добити по 200 хиљада круна а у Броклину има неких пет рођака који живе у највећој беди. И од њих ће сваки добити позамашно наслеђе.

Електрична железница Беч—Пожун.

Између Беча и Пожуна начиниће се електрична железница. Пруга ће бити дугачка 70 километара. На прузи ће бити шест главних станица. Из почетка — за пробу — ће се само између Беча и Швехата пуштати сваких пет минута по једна кола, а у сваким колима ће бити места за 70 особа. Том пругом ће се носити и терет. Као што се мисли, то треба да буде прва проба, која ће показати, да ли ће се по свима железницама моћи заменути електричном снагом досадања парна машина.

Варош потонула у море.

Из Лисабона (Португалија) јављају, да португалска приморска варошица Еспинхо, још мало па ће цела бити жртва морским таласима. Ова варошица је била особито лепе, омиљено место са морским купатилима. На самој обали налазила се лепа црква која се дуго опирала морским таласима. Пре три месеца срушила се, а нешто дуже одржао се звоник, али и он је пао. Сем тога море је прогутало већ преко 100 кућа. Становници су се сви спасли. Где је било најлепше шеталиште поред мора, то је сада све морем поплављено. Држи се, да се ни једна кућа неће моћи одржати. Становници морају се населити на другом месту.

Тровачица.

Из Деве јављају, да је у општини Браду затворена нека жена по имену Малвина Реслер. Она је за кратко време саранила три мужа. Њен четврти муж, рудар Грајан, почео је такође побољевати, и кад се обратио лекару, овај је утврдио, да га је жена хтела да отрује и дала му је да пије скувано лишће од леандера. Ову опасну тровачицу одмах су ухапсили.

Девојчица са три ноге.

Из Москве јављају, да је тамо Др. Ф. П. Краснобојев у последњој седници руског хируршког друштва извео једну девојчицу, којој има шест година и која има три ноге. Ова девојчица родила се са тврдим отоком на кичменим зглавцима, на струку. Тај по изгледу оток развијао се и временом дете је добило трећу ногу са четири прста. Дете је иначе здраво и на ту трећу ногу мало се ослања.

Игранка.

Новосадски одбор друштва „Црвеног Крста“ приређује у недељу, 20. фебруара (5. марта) 1905. год. у дворани гостионице код „Јелисавете“ у Новом Саду игранку. Улазна цена од особе 3 круне. Суделоваће војничка музика 70 пешачке пуковније барона Филиповића. С обзиром на добротворну сврху примају се добровољни прилози са захвалношћу.

Село с игранком

приређује српска читаоница у Окучанима у недељу 13. (26.) фебруара о. г. Чист приход намењен је у друштвене сврхе, с тога се добровољни прилози примају са особитом захвалношћу.

Забава.

Српска трговачка омладина у Бечу приређује 22. фебруара (7. марта) 1905. год. у сали Ронахера забаву са игранком. Добровољно суделују: Госпођице Вера пл. Бајићева, Милева Марковићева и Нина Андрејевна-Протазов, оперска певачица и хор српске православне цркве у Бечу. Музика I. бос. херц. пука под управом капелника г. Бема. Улазница је добровољни прилог. Чист приход је намењен фонду српске православне светосавске црквене општине за одржање црквеног хора у св. савској православној цркви у Бечу. Прилози се шаљу на адресу г. Стеван Капамација трговац, Беч, I. Rothenthurmstrasse 27.

Брзојави „Застави“.

Стигли 11. фебруара.

Угарски сабор.

Будимпешта. Либерална (тисина) странка изјавила је, да не сматра за згодно састављање привремене владе, али зато ипак неће гласати против индемнитета ни рекрута, нити ће отежавати решења тих двају питања. Према другим, новим захтевима, задржава странка себи одрешене руке.

Однošај Немачке према Аустро-Угарској.

Беч. Министар спољних послова гроф Голуховски наредио је аустро-угарском посланику у Берлину, Сеђењу-Марићу, да код немачког канцелара (министра спољних послова), протестује против говора пруског министра Рајнбабена о приликама у Галицији.

Догађаји у Русији.

Варшава. Овде су избили немири. Војска позвана да начини реда.

Трговина.

НОВИ САД, 9 фебруара 1905. године.

Пшеница прве каквоће 19 к. 60 п. до 19 к. 80 п.
Пшеница средња 19 к. 20 п. до 19 к. 40 п.
Пшеница лакша 18 к. 60 п. до 19 к. — пот.
Наполица — кр. — пот. до — кр. — пот.
Јечам 14 круна 20 пот. до 14 кр. 40 пот.
Зоб 14 кр. 20 пот. до — кр. — пот
Кукуруз у зрну ст. 15 кр. — п. до 15 кр. 20 п.
Кукуруз у зрну н. — кр. — п. до — кр. — пот.
Маст 128 кр. — пот. до — кр. — пот.
Сланина 128 кр. — пот. до — кр.— пот.
Сланина паљена 128 кр. — п. до — кр. — п.
Свињи угојени тешки 84 до 88 пот.
Свињи средњи . . 80 до 82 „
Свињи лаки . . . 72 до 76 „
(по кили)
(све од 100 кила)

живе мере.

Теоци 60 п. до 64 пот. по кили
Јагњци 72 п. до 80 п. по кили
Овци — кр. до — кр. по пару.

ПОМОЋНИКА,

мешовите струке, који и немачки говори, потребује

Милан Георгијевић,
104 2—3 **у Товарнику.**

Мануфактурна и мешовита трговина
Душана Теодоровића
У СТ. СИВЦУ

потребује једног старијег помоћника, који је у мешовитој радњи сервирао, а говори добро немачки и мађарски, има првенство.
103 2—3

ПРВА СРПСКА ПОТРОШАЧКА ЗАДРУГА
У КУМАНИ

потребује

ДЕЛОВОЂУ

за радњу; исти мора бити пунољетан и који разуме водити трговину мешовите струке, а особито да је вешт око памука. Првенство имају, који су најмање две године у једној радњи провели. Плата је у почетку 60 круна на месец, покаже ли успех у радњи, добиће повишице по способности. Исти мора бити 14 дана на углед, а ступити може 1. марта о. г. по н. к.

Понуде са сведочбама треба слати на горепоменуту фирму. 106 3—6

БРАЋА РАБШТЕРН
НОВИ САД 148 61—

ПЕЦИВО ШЉИВОВИЦЕ И КОМОВИЦЕ

Фабрика шесструке сирћетне есенције.

Број 76. Прс.

Натечај.

Расписује се натечај за тајника задруге за исушење југо-источног Срема у Земуну.

Истоме је дужност водити све административне полове ове задруге, а тражи се потпуно знање српског језика у писму и говору, као и самостално решавање списа, који у тајничку рефераду спадају, а осим тога потпуна спрема манипулационога чиновника.

Поближе увете може рефлектант сазнати код овозадружне равнатељске писарне у Земуну.

Плата је тајнику 2000 К годишње.

Рефлектанти имају своје молбе обложене сведочбама о оспособљеној и досадањем службовању поднети најдуже до 1. априла 1905. овом председништву на руке овозадружном I-вом потпредседнику г. дру Јовану Шевићу у Руми, јер се на закашњене молбе неће обзир узети.

Председништво задруге за исушење југо источног Срема.

У Руми, дана 16. фебруара 1905.

96 3-3 **Др. Јован Шевић** с. р.

ОБЈАВА.

Овим се ставља до знања г. г. честичарима „Српске задруге за међусобно помагање и штедњу у Новом Саду“, да ће се почевши од **I.-ог марта ове године исплаћивати делимак за 1904. годину,** по честици **К 10·40,** за добро стављати резервни фонд за 1904 годину по честици **К 12·4**.

НОВИ САД, 17. фебруара 1905. г.

91 3—3 **УПРАВА.**

БЕРБЕРСКИ ПОМОЋНИК,

који може одма или најдуже до 1. марта у радњу ступити нека упита код

Јоце Јуранића
темеринска улица број 5.
112 2 2 Нови Сад.

НЕКОЛИКО РЕЧИ
О ТАЈНИМ БОЛЕСТИМА.

Жалосно је — али права је истина, да у данашњем добу за чудо врло много има таки људи, којима је крв и телесни сокови покварени, и који су ради своје младићке лакомислености и хрђаве навике своју живчану систему и душевну јакост уништили. Сад је најпреће време, да ово грозно стање престане. Неко мора бити, који ће младиће о спољном животу добровољно, искрено и темељно поучити, неког мора бити, коме могу људи своје тајне болести слободно, без устезања и са поверењем приобћити Али није доста, ове болести ма коме испричати, већ се мора таком савесном специалисти лечнику обратити, који о спољном животу може савете дати, те на евентуално већ постојећим болестима помоћи, онда ће нестати тих тајних болести

Таког узвишеног позива и за то је опште познати завод др. Палоца, бившег болничког лечника, специалисте (Budapest VII. Kerepesi út 10.), где уз највећу тајну може свако (како мушки, тако и женске) добити разјашњење о спољном животу, где се крв и телесни сокови болесника очисте, живци ојачају, цела се система опрости од болести, и душевни болови нестану. Овај је завод услед досада чињеног и на толико хиљада болесника са успехом изведеног начина лечења у целој монархији једини. Без сметања дневног рада, са сигурним успехом, темељито и брзо лечи већ од толико година др. Палоци са његовим специалним начином лечења и у најзанемаренијим случајевима сифилитичне раке болести цеви за мокрење, бешике, живаца и кичме, последице сифилиса, цурење семена, ослабљену људску снагу (импотенција), златну жилу, болести крви, болести кожне, те све болести женске. За женске посебна чекаоница и посебан улаз. Ако ко ма из кога разлога особно не може доћи, драговољно му се даје на писмо опширан, дискретан одговор (к писму треба само биљег за одговор приклопити). Након докончаног лечења писма се спале или на захтев враћају се. Завод се брине и о специјалним лековима. Прима се дневно од 9 сати до подне, до 6 сати по подне (недељом до 12 сати у подне.)

Наслов: Др. Палоц бивши болнички лечник, специалиста Budapest Kerepesi út 10. 893 23—

ПРАВЕ

СРЕМСКЕ ШЉИВОВИЦЕ

гарантирано чисте у свакој количини и јачини, овогодишње, може се добити код потписанога.

Пошто путнике не држим, то с тога свакоме на захтевање шаљем мустре бадава.

Такођер разашиљем и у флашама шљивовицу, паковану у свакој величини и количини и Демијонима било поштанским или жељезничким пошиљкама.

ДУШАН ТОДОРИЋ,
пецриво сремске шљивовице.
35 12 20 **Стара-Пазова** (Срем).

Сомборски — кравији
зрео — сир.

Још одпрема велика трговина и главни извоз 105 1—3

СОМБОРСКОГ КРАВИЈЕГ ЗРЕЛОГ СИРА

поштом и жељезницом у дрвеним качицама

изнад 6 — 40 клг. величине.

Сомборски, кравији сир је ванредно добар, да одговори овчијем сиру.

Цене врло јефтине, и јавља исте бадава и франко. Послуга брза и тачна.

Моли са за што веће налоге, да је шаљу на адресу:

Dusan Daljcsev,
105 3—3 Zombor. (Bacska; Ungarn)

Под својим надзором, тачна послуга и најумеренија цена.

Фина Руска теја, чистог Јамајка рума, свежа колача за теј.
Најфинија зејтина, пиринча, јефтине кафе, ситна и крупна грожђа, бираних бадема и лешњика.
Минхенско шпатен пиво у флашама.
Највећи избор минералне свеже воде.
Разне сорти сирева. Фришких сардина и других разних риба.

ДЕЛИКАТЕСА и ШПЕЦЕРАЈА ТРГОВИНА
Љ. СТЕФАНОВИЋА СИН, НОВИ САД
Главна улица бр. 27.
Основана 1866.
Телефон бр. 76.

Разна калифорнијска воћа праве манастирске шљивовице.

Грчка лековита вина:
Mavrodaphne, Cypro, haier, Malvasier.

Сваки дан свежа путера за теј, са спахилука надвојводе Албрехта.

Најбоље врсте вина бела и црна у боцама по ванредно јефтиној цени.

1067 60—

Под својим надзором, тачна послуга и најумеренија цена.

НОВА СРПСКА РАДЊА МУШКЕ И ЖЕНСКЕ КОНФЕКЦИЈЕ.

Част ми је овим поштованој српској публици из места и са стране на повољно знање дати, да сам

ВЕЛИКУ РАДЊУ МУШКЕ и ЖЕНСКЕ КОНФЕКЦИЈЕ

од дојакошње фирме **БЕНЕДЕК и ВАЈС** (у главној улици у кући срп. прав. црква. општине бр. 25.) прекупио и да ћу је од сад водити под судски протоколисаном фирмом:

СТЕВАН Ј. КАПАМАЦИЈА.

Моја многогодишња пракса, као и моје богато искуство биће поштованој публици најбоља гаранција, да ћу у својој радњи моћи у свако доба подмирити све оне потребе своје, које захтевима модерног времена одговарају. Особито морам опазити, да ни један комад женске конфекције од својих претходника нисам примио, те за то уверавам поштовану публику, да ћу од сад имати на стоваришту осим **хаљина за господу, дечаке и децу**, још и **конфекцију за госпође само по најновијем крају**.

Мој начин је увек био, да поштовану муштерију у свако доба тачно и брзо послужим. Прецењивање ћу у сваком случају избегавати. На тај начин ће свака поштована муштерија у мојој радњи увек солидно и врло јефтино бити послужена.

Молећи учтиво за што многобројнији одзив, јесам

С особитим поштовањем
СТЕВАН Ј. КАПАМАЦИЈА
80 3—5 Нови Сад.

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Бодваровић. Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.